

УДК 332

ДИНАМІКА РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЧНО ПРІОРИТЕТНИХ ОБ'ЄКТІВ ПРОМИСЛОВОСТІ ЛУГАНСЬКОГО РЕГІОНУ

Кудріна О.Ю.

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

Досліджено показники розвитку видів промислової діяльності Луганського регіону на етапах підйому, кризи і депресії економічного розвитку.

Ключові слова: види промислової діяльності, промисловість, регіон.

Постановка проблеми. Сьогодні серед регіонів України постала найгостріша потреба у формуванні та досягненні цілей сталого розвитку саме у промислових територіальних утвореннях. Тут найбільш гостро відчуються негативні наслідки економічних та соціальних небезпек при більш сприятливій економічній ситуації.

Промислові регіони відіграють особливу роль у соціально-економічній системі України. У цих регіонах, які займають майже п'яту частину країни, виробляється третина валового регіонального продукту, на їх частку припадає понад 41% робітників промисловості та більше 40% експорту товарів і послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та прикладні аспекти регіонального розвитку промислового виробництва відображені в роботах: О. Амоші [1], В. Вишневецького [1], А. Гранберга [2], І. Заблюдської [3], М. Чумаченка [9] та ін. Проблемам дослідження промислового потенціалу присвячені праці В. Захарченка [4], Л. Збаразької [1], Ю. Кіндзерського [5], Є. Лапіна [6], І. Отенка [7], Л. Пельтек [8] та ін.

Метою статті є дослідження показників розвитку вугільної та інших видів промислової діяльності Луганського регіону протягом останніх 12 років. Розглянуто етапи підйому економічного розвитку з 200 по 2007 рік та етапи кризи та депресії – с 2008 року до теперішнього часу.

Викладення основного матеріалу. Луганська область повіки вважалась промисловим регіоном, яка насеред займалася не тільки видобутком вугілля.

Щодо вугільної промисловості Луганського регіону, то вона повністю за-

довольняє наявний попит в органічному паливі теплових електростанцій і теплоцентралей, домогосподарств та інших споживачів. Водночас у структурі внутрішнього споживання органічного палива область не використовує потенційні можливості власного вугілля для підвищення енергетичної безпеки.

В той же час, через недостатні капітальні вкладення в попередні роки вугільна промисловість регіону має найстаріший шахтний фонд, а його прискорене старіння призвело до формування негативного балансу виробничих потужностей. За період 2000-2012 рр. виробнича потужність вугледобувних підприємств залишається на рівні 26-28 млн тонн на рік. При цьому виробничі потужності на державних підприємствах використовуються лише на 68%.

Що стосується легкої промисловості, то впродовж 2000-2004 років вона працювала з найвищими темпами росту виробництва по Україні від 113,6 до 136,4 %, у тому числі по регіону – 107,6 – 146,0 %%. У цей період була подолана криза, пов'язана з переходом економіки на ринкові відносини. Зберегти виробництва, які діють, дозволили толлингові схеми завантаження підприємств (робота за давальницькою сировиною). Використання давальницьких схем в галузі почалося на початку 90-х років і передбачалося як тимчасовий засіб для виходу з кризи. Як і в цілому по Україні, легка промисловість регіону була зорієнтована 90 % на давальницьку схему роботи.

У 2007 році виробництво товарної продукції скоротилося на 15,3 % в порівнянні з 2006 роком. Разом з тим, істотний вплив на зниження обсягів виробництва

легкої промисловості надає ВАТ «Глорія Джинс» (колишня швейна фабрика ВАТ «Луганська фірма «Стиль»). В 2007 році підприємством вироблено продукції на загальну суму 97,6 млн грн, що склало 79,1% відносно до відповідного періоду 2006 року. У той же час іншими підприємствами швейної підгалузі вироблено продукції на суму 131,9 млн грн, що складає 104,8 % до аналогічного періоду минулого року.

У 2008 році розвиток економіки Луганської регіону, як і всієї України, відбувався під впливом важливих, непередбачуваних та надзвичайно загрозливих процесів. У період економічної депресії після кризи спостерігається коливання індексу промислового виробництва від 68,8 % – у 2009 році до 129,7 % – у 2010 році. Але у 2008 році галузь спрацювала позитивно – 104,8 %. Кризові явища більш торкнулися 2009 року, де індекс склав 68,8 % через скорочення зовнішнього попиту на вітчизняну продукцію і зниження виробництва на підприємствах-експортерах та відповідно суміжниках.

Зниження допустили: ЗАТ «Луганська фірма «Лутри» (71,9 %), ВАТ «Глорія Джинс» (65,0 %), ВАТ «Стахановська швейна фабрика» (57,9 %), ВАТ «Крамо» (74,4 %), ВАТ «Зимогор'янка» (99,5 %), ТОВ «Старобельська швейна фабрика» (88,1 %). Впродовж 2010-2011 років підприємства галузі поступово нарощують обсяги (129,7 % та 102,4 % відповідно). Але це не говорить про те, що у 2010 році підприємствами легкої промисловості повністю були завантажені замовленнями. Це сталося через те, що в 2009 році підприємства були завантажені тільки на третину, а у 2010 році поступово почали працювати, тому в 2010 році стався такий скачок індексу.

В 2012 році індекс промислового виробництва галузі (легка промисловість) скоротився до 94,2 % через відсутність замовлень від іноземних замовників (давальницька сировина) на початку поточного року, зміну (зниження) курсу євро, тривалу міжсезонну відпустку під час переходу виготовлення з одного асортименту на іншій (замість 14 днів 30 днів), сезонний масовий відтік швачок (сільськогосподарські роботи).

Виробництво коксу і продуктів нафтопереробки за 2000-2004 роки працювала з позитивною динамікою: в 2000 – в 3,2 рази, в 2001 – в 2 рази, в 2002 – 109,4 %, в 2003 – 107,8 %, 2004 індекс виробництва склав – 114,0 %.

У 2000 році ВАТ «ЛиНОС» було виготовлено товарної продукції на суму 1624,9 млн грн, що перевищувало обсяги виробництва продукції 1999 року у 3,7 рази. Перероблено нафти 2422 тис. тонн, виготовлено бензину 669 тис. тонн, дизельного пального 708 тис. тонн, мазуту 612 тис. тонн. У 2000 році збільшено обсяг виробництва продукції ВАТ «Алчевськкокс» на 21,8 %. У 2001 році ВАТ «ЛиНОС» переробляє давальницьку сиру нафту в обсягах понад 450 тис. тонн на місяць. В обсязі реалізації продукції бартер складає 1,2 %. У 2002 році ВАТ «ЛиНОС» вироблено товарної продукції на суму 4024 млн грн, що складає 116,2 % до обсягу виробництва 2001 року. При цьому перероблено 5833,4 тис. тонн нафти, отримано 910,1 тис. тонн бензину, 1552,3 тис. тонн дизельного палива, 1825,2 тис. тонн мазуту. Сплачено 383,5 млн грн податків, зокрема до державного і місцевого бюджету. Виробничі потужності використовуються на 36,48%.

За підсумками 2003 року обсяг виробництва продукції на ТОВ «ЛиНОС» збільшений на 7,2 % відносно 2002 року, перероблено 6,2 млн тонн нафти, вироблено 0,6 млн тонн бензину, 1,6 млн тонн дизельного палива, 1,8 млн тонн мазуту. За підсумками 2004 року ТОВ «ЛиНОС» вироблено товарної продукції на суму 6428,7 млн грн, що на 4,2 % більш ніж за минулий рік. Заводом перероблено 6,6 млн тонн нафти (на 0,4 млн тонн більше), виготовлено бензину – 1,7 млн тонн, дизельного пального – 1,6 млн тонн, мазуту – 2,0 млн тонн.

На ВАТ «Алчевський коксохімічний завод» збільшено виробництво коксопродуктів на 15,6 % ніж у 2003 році. З 2005 року спостерігається спад виробництва по галузі – 94,7% та у 2006 році – 89,6 %. За 2005 рік ТОВ «ЛиНОС» вироблено товарної продукції на суму 8698,9 млн грн, що на 7,0 % менше ніж за 2004 рік. Зменшення обсягів нафтопереробки пояснюється зниженням поставок нафти Компанією ТНК на підприємство, яке перш за все пов'язане зі зниженням митної

ставки на імпорт світлих нафтопродуктів (Білорусь, Румунія, Латвія), собівартість яких нижча ніж аналогічних продуктів підприємства. Індекс виробництва ТОВ «ЛиНОС» за 2006 рік складає 89,6 %, що на 7,0 % менше ніж за 2005 рік. Індекс виробництва 2007 року по галузі складає 124,7 %, нафтопереробного заводу – 121,8 %.

У 2008 році індекс виробництва у галузі складає 78,9 %. ЗАТ «ЛиНІК» унаслідок скорочення обсягів постачань нафти і зупинки на капремонт знижено обсяги виробництва на 23,2 % порівняно з 2007 роком, недоотримано товарної продукції на суму 4,69 млрд грн. У 2008 році перероблено 4063,1 тис. тонн нафти або 71,8 % до рівня 2007 року, дизельного палива – 1238,7 тис. тонн або 77 %, бензину – 1455,9 тис. тонн або 73,5 %. Індекс виробництва 2009 року складає 104,1 %. Перероблено 4408,8 тис. тонн нафти.

Загалом за 2010 рік підприємством випущено товарної продукції на 19,6 млрд грн. Перероблено 4590,0 тис. тонн нафти, вироблено 1322,0 тис. тонн бензинів та 1299,0 тис. тонн дизпалива, що відповідно на 13 % та 7 % нижче, ніж за 2009 рік; виробництво мазуту за цей період збільшено на 20,1 % і становило 1095,0 тис. тонн. Індекс промислового виробництва за 2011 рік склав 106,4 % до 2010 року. Загалом за 2012 рік ПРАТ «ЛИНІК» вироблено товарної продукції на 5,70 млрд грн. За цей період перероблено лише 793,4 тис. тонн нафти, вироблено 257,8 тис. тонн бензинів та 256 тис. тонн дизпалива що становить близько чверті від виробництва за відповідний період у попередні роки. У 2011-2012 році підприємство працювало за рахунок кредитних ресурсів.

У 2000-2007 роках хімічна промисловість галузь працювала з майже з позитивною динамікою від 102,0 % – у 2007 році до 132,8 % – у 2003 році. Тільки в 2001 індекс виробництва був скорочений до 98,9 %. Зростання темпів виробництва спостерігалось до 2008 року (темп – 85,0 %). Найбільш негативно кризові явища вплинули на роботу підприємств у 2009 році (темп – 59,8 %). З 2010 року підприємства галузі поступово нарощували обсяги виробництва (2010 – 116,7 %, 2011 – 132,1 %). У 2012 індекс виробництва продукції склав 97,9 %.

У 2000 році підприємствами галузі було збільшено випуск продукції на 18,8 % відносно обсягів виробництва у 1999 році. Базовим підприємством галузі ДВП «Об'єднання Азот» виготовлено продукції на 17 % більше ніж у минулому році. Виготовлено більше аміачної селітри на 37,8 тис. тонн, склопластиків у тричі більше, конвеєрної стрічки у 3,6 рази більше, продукції хімзаводу «Зоря» на 71,7 %, продукції ВАТ «Краситель» на 37 %, продукції хімоб'єднання ім. Петровського на 22,1 % більше ніж у минулому році.

Підприємствами хімії і нафтохімії знижено обсяги виробництва у 2001 році (-1,1 %). Основний спад допущений у зв'язку із зниженням обсягів СДВП «Об'єднання Азот», практично простоювали потужності ВАТ «Краситель».

У 2002 році підприємствами галузі вироблено товарної продукції на 5,7 % більше, ніж за відповідний період 2001 року. У 2003 році вироблено продукції на суму 1863,6 млн грн, що на 32,8 % більше, ніж за 2002 рік. При цьому темп зростання обсягів виробництва на підприємствах загальної хімії 133,2 %, казенних заводах 113,9 %, гумовій і пластмасовій промисловості 148,8 %. За підсумками 2003 року більше випущено карбаміду на 8,5 %, аміачної селітри на 25,7 %, аміаку на 55,2 %, скловолокна на 22,2 %, склокульок на 6,3 %, вуглецю технічного на 33,7%, рукавів гумових в 4,4 рази, стрічки конвеєрної в 2,1 більше, ніж в 2002 році. Після тривалої зупинки відновив роботу ВАТ «Краситель» вироблено продукції в 4,4 рази більше, ніж за 2002 рік. За період 2002-2003 роки відновлена робота 51 виробництва.

За підсумками 2004 року підприємствами базової хімії виготовлено товарної продукції на 7,2 % більш ніж у минулому році. Майже у двічі більше виготовлено продукції ВАТ «Склопластик», ВАТ «Краситель» – на 6 %, на 53,6 % ВАТ «Стаханівський завод технічного вуглецю», на 3,8 % СДВП «Об'єднання Азот», на 44,3 % збільшено виробництво ВАТ «Лиссода». Завершена процедура банкрутства санацією ВАТ «Краситель» і організовано нове підприємство ТОВ «Рубіжанський Краситель». Казенними хімічними заводами збільшено випуск

товарної продукції на 7,6 %, а саме казенним хімічним заводом «Зоря» на 8,8 % збільшено обсяг виробництва продукції, хімічним об'єднанням ім. Г.І.Петровського знижено обсяг виробництва на 3,2 % з причини несвоєчасного повернення вугільними підприємствами заборгованості за раніше відвантажену продукцію. Незважаючи на значне підвищення цін на природний газ і його транспортування та введення податку на додану вартість, що негативно вплинули на результати діяльності промислових підприємств галузі, безпосередньо залежних від використання природного газу, індекси промислового виробництва у хімічній галузі склали: за 2005 рік – 113,5 %, 2006 – 101,7 %, 2007 – 102,0 %).

З 2008 року спостерігається спад виробництва – 97,2 %, 2009 – 59,8 %). За підсумками 2009 року підприємствами галузі отримано збиток в обсязі 553,0 млн грн, за 2010 рік – збиток в обсязі – 564,6 млн грн. За 2010 рік індекс виробництва хімічної продукції склав 116,7 %. В 2011 році темп виробництва порівняно з 2010 роком становив 132,1 %, випуск найважливіших видів продукції хімії збільшено: аміачної селітри на 1,9 %, аміаку синтетичного на 63,3 %, карбаміду на 4,6 %. Загалом підприємствами галузі протягом 2011 року реалізовано товарної продукції на суму 5,2 млрд грн, отримане фінансове сальдо за результатами діяльності до оподаткування – 740,5 млн грн збитку.

Темп виробництва у 2012 році склав 97,9%. Наявність збитків та зниження рентабельності на промислових підприємствах хімічної галузі у 2012 році викликана наступними факторами: зниженням попиту на окрему продукцію та частковим, або повним усуненням виробника з споживчого ринку через невідповідність ціни та якості продукції при високому рівні конкуренції, значні витрати на придбання нового обладнання, відсутність обігових коштів та коштів на поновлення платоспроможності. Суттєву роль у збитковості підприємств грають існуюча система оподаткування, висока вартість природного газу (в 2011 році середня ціна газу без ПДВ із транспортуванням склала 2919,24 грн/тис. м куб, зростання до 2010 р. – 38,2 %), матеріалів

та енергоносії (середній тариф з електроенергії у 2011 р. до 2010 р. збільшився на 27 %), залізничних тарифів, їх постійний ріст. Ці фактори значно збільшують собівартість і зменшують рентабельність виробництва продукції.

З 2000 року експорт товарів з регіону збільшився майже вдасятеро і у 2012 році склав 6,5 млрд доларів США. Якщо в ту пору за межі України вивозилося 30 % продукції, то на сьогодні – близько 60 %, з яких більш ніж три чверті це продукція з низькою доданою вартістю і високою енергоємністю (мінеральні продукти, чорні метали і прокат, продукція хімічного виробництва).

Сьогодні світова кон'юнктура ринку склалася не на користь наших виробників. Більшість підприємств, відстоюючи свої традиційні ринки збуту, продовжують виконувати зобов'язання по зовнішніх договорах свідомо по збиткових цінах. Серйозну зону ризику сьогодні підтверджує і стрімке зростання імпорту в область. З 2000 року ввезення товарів з-за кордону збільшилося в 15 разів і склало 5,7 млрд доларів США, а це половина всього обласного виробництва за минулий рік. За своєю суттю вказані валютні засоби були направлені на фінансування робочих місць за кордоном і підтримку зарубіжних бюджетів. По вказаних вище причинах економіка хімічних підприємств сьогодні повністю збиткова. Тому, особливо актуальним в сьогоднішніх умовах встають питання розширення внутрішнього виробництва і імпортозаміщення.

Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів характеризується тим, що за 2000-2007 роки галузь працювала з позитивною динамікою: 2000 рік – 118,9 %, 2001 – 103,6 %, 2002 – 113,8 %, 2003 – 115,2%, 2004 – 110,4 %, 2005 – 106,5 %, 2006 – 115,7%, 2007 – 116,8 %. Провідне підприємство галузі – ПАТ «Алчевський металургійний комбінат». У 2000 році збільшено обсяг виробництва продукції Лутугинським об'єднанням з виробництва валків на 5,7 %, ВАТ «Стахановський завод феросплавів» на 50,4 %, ЗАТ «Луганський трубний завод» у двічі більше ніж у 1999 році.

Підприємства металургійного комплексу в 2001 році працювали з позитив-

ними показниками (зростання 3,6 %). Допущено зниження обсягів виробництва продукції на 3,2 % СП «Інтерсплав» внаслідок невчасного повернення з бюджету ПДВ, сума невідшкодування на 01.12.2001 р. складала 21,9 млн грн. Через нестачу обігових коштів підприємство не мало можливості своєчасно забезпечити закупівлю сировини і втрачало постійних постачальників металобрухту. Прибуток галузі збільшився на 63,1 млн грн і склав 192,7 млн грн, 72 % підприємств в галузі працюють з прибутком, кількість їх в 2001 році збільшилася на 16 %. Зниження обсягів виробництва на 8,6 % допустило ВАТ «Стахановський завод феросплавів» через нестачу обігових коштів, високих цін на енергоносії, які займають в структурі собівартості значну частку і, у зв'язку з цим, продукція неконкурентна за ціною порівняно зі світовими цінами.

Основними причинами, які стримують заплановані темпи росту обсягів виробництва в цей період є: падіння цін на світовому ринку; зниження курсу долара; підвищення цін на енергоносії і залізничні тарифи; зниження попиту на продукцію (виробництво сталевих труб).

Вищевказані фактори тільки по ВАТ «Алчевський меткомбінат» у 2005 року призвели до незапланованих фінансових втрат близько 40 млн грн.

Аналогічне становище на ВАТ «Стахановський завод феросплавів».

Разом з тим, незважаючи на окремі негативні тенденції підприємства галузі завершили 2005 рік із зростанням виробництва основних видів продукції на 18 % проти обсягів 2004 року. За 2007 рік підприємствами регіону вироблено продукції на 11,4 млрд грн, що на 16,8 % більше, ніж за 2006 рік. З провідних підприємств галузі збільшили обсяги товарної продукції: ВАТ «Алчевський металургійний комбінат» на 19,1 %; збільшений обсяг виробництва товарного прокату на 9,2 %, сталі на 6,3 %, чавуну на 12,0 %. ВАТ «Стахановський завод феросплавів» на 3,2 %. Обсяг виробництва феросиліцію зріс на 2,56%, феросилікомарганцю на 2,2 %. На АТЗТ «Луганський завод «Сантехдеталь» обсяги виробництва зросли на 12,8 %, обсяг виробництва сталевих труб зріс на 15,1 %. ЗАТ «Луганський трубний завод» збільшив обсяги вироб-

ництва на 9,4 %, у т.ч. водогазопровідних труб вироблено на 7,4 % більше, ніж в 2006 році. Лутугинський науково-виробничий валковий комбінат на 7,9 %. Обсяг виробництва прокатних валків збільшено на 7,1 %.

Продукція поставляється в 40 країн світу, включаючи країни СНД, Європи, Близького Сходу та інші, в цілому обсяг експорту складає понад 50,3 %. Унаслідок негативного впливу світової фінансово-економічної кризи, починаючи з вересня 2008 року почали скорочуватися темпи виробництва продукції та досягли 101,4 %. У 2009 році обсяг товарної продукції на ВАТ «Алчевський металургійний комбінат» склав 9598,4 млн грн або 73,0 % до відповідного періоду 2008 року. При цьому випуск чавуну скоротився на 23 %, сталі – на 20,5 %, прокату – на 14,7 %. Більшістю металургійних підприємств в 2010 р. досягнуто зростання обсягів виробництва порівняно з 2009 роком. Проте, через зниження обсягів виробництва продукції на ВАТ «Алчевський меткомбінат» в травні-червні 2010 р темпи виробництва в цілому по галузі склали 86,6 % до 2009 року.

Проблемою для української промисловості стало насичення внутрішнього ринку імпортною продукцією і сировиною, по нижчих цінах, у т.ч. і по демпінгових. Так, заповнення ринку дешевою імпортною продукцією, в основному китайською, тонколистовою оцинкованою сталлю (32 % від загального обсягу імпорту), призвело до скорочення обсягів виробництва на ТОВ «Метали і полімери». Індекс промислового виробництва в металургійній галузі в 2011 році склав 130,2 %. Індекс виробництва промислової продукції на ПАТ «Алчевський металургійний комбінат» за підсумками 2011 р. склав 18292,6 млн грн, що становить 168,1 % до 2010 року. В цілому за 2011 рік виплавка чавуну зросла на 34,0 %, сталі на 33,8 %, прокату на 38,4 % до відповідного періоду 2010 року.

На ПАТ «Луганський трубний завод» обсяги виробництва в діючих цінах зросли на 2,4 %. На ТОВ «Метали і полімери» за 2011 р. вироблено продукції на 175,6 млн грн (171%). За 2012 рік індекс виробництва промислової продукції металургійної галузі склав – 102,0%. На ПАТ

«Алчевський металургійний комбінат» за підсумками 2012 р. обсяг випуску товарної продукції (у діючих цінах) становив 14441,6 млн грн (78,9 % до 2011 р.). Вироблено сталі – 3870,2 тис. тонн (101,7 %), прокату – 3487,4 тис. тонн (95,8 %), чавуну – 3521,4 тис. тонн (103,5 %). Падіння обсягів виробництва за 2012 рік пов'язане зі зменшенням ціни і попиту на плоский прокат.

На ПАТ «Стахановський завод феросплавів» за підсумками 2012 року зменшено випуск продукції в діючих цінах порівняно з 2011 роком на 22,6 %. Виробництво феросиліцію зменшено на 17,7 %, феросилікомарганцю зменшено на 22,2 %. Ринок України на 65 % заповнений імпортною, більш дешевою продукцією.

На ПАТ «Луганський трубний завод» в 2012 р. зменшено випуск продукції в діючих цінах порівняно з 2011 роком на 42,5 % через відсутність в достатніх обсягах металопркату. Виготовлено 124 тис. тонн труб, 85 тис. тонн профілів. З липня підприємство зупинено. На Лутугинському державному науково-виробничому валковому комбінаті за 2012 р. вироблено продукції на 386,3 млн грн (116,6% до 2011 року). Виготовлено 15,7 тис. т. валків (102,8 %). На ТОВ «Метали і полімери» обсяги виробництва за 2012 р. зросли у 2,7 рази. Але завантаженість лінії цинкування складає лише 53 %.

Машинобудування – одна з провідних галузей в економіці регіону, що має найбільш інтенсивну динаміку розвитку. Майже всі останні 10 років машинобудівна галузь мала позитивну динаміку темпів зростання виробництва по регіону від 105,7 до 212,4 %. Лише у 2009 році був зафіксований спад темпів виробництва 52,4 % до відповідного періоду 2008 року. Зазначене падіння відображало загальну тенденцію – наслідки світової фінансової кризи. Однак останніми роками в регіону намітилася стійка тенденція до збільшення долі підприємств. Так, підприємства машинобудування збільшили свою долю в загальнообласних обсягах виробленої промислової продукції з 5,6 % в 2008 р. до 13 % за підсумками 2012 р.

Центрами машинобудівного виробництва в регіону є міста Луганськ, Стаханов, Северодонець і Попасна. Загальна чисельність працюючих в галузі на

01.01.2013 складає понад 32,1 тис. осіб. Питома вага товарної продукції чотирьох підприємств: ПАТ «Луганськтепловоз», ПАТ «Стахановський вагонобудівний завод», ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод», ПрАТ «НВЦ «Трансмаш», у загальному обсязі машинобудування перевищує 65 %. Враховуючи кризові явища останніх років, на відміну від більшості суб'єктів господарювання, які зупинили, або скоротили виробництво, ці підприємства розпочали інтенсивне переоснащення виробничих потужностей під майбутнє зростання обсягів виробництва.

У 2012 році на вказані цілі було інвестовано 60,9 млн грн (у 5,4 р. б. чим у 2011 році). У 2013 році на вказані цілі планується направити 69,5 млн грн (114,0 % до рівня 2012 року). ПрАТ «НВЦ «Трансмаш» не відходячи від профільного виробництва колісних пар продовжувало інтенсивно будувати власне підприємство, яке було завершено у грудні 2012 року. У 2012 році обсяг інвестицій в розвиток виробництва склав 30,8 млн грн. У 2013 році на вказані цілі заплановано спрямувати 40 млн грн (129,9 % до рівня 2012 року).

ПАТ «Луганськтепловоз» на цей час зберігає позитивну динаміку виробництва, але повна залежність від російських замовлень (частка експорту – 95,2 %) не дає впевненості у майбутніх перспективах.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Усе вище вказане говорить саме за себе. Стан і тенденції функціонування промисловості Луганського регіону свідчать про неоднозначну економічну ситуацію. Розвиток промисловості (падіння або зростання) відбувається під впливом, як внутрішніх так і зовнішніх факторів державного регулювання. Безумовно, наступні рекомендації не є інновацією в розвитку промисловості, а є суттєвою необхідністю у реаліях економічної стабільності і балансу регіону, а саме: необхідність реструктуризації промислового комплексу у напрямі збільшення частки високотехнологічних виробництв за рахунок впровадження науково-технічних інновацій, енерго- і ресурсозберігаючих і наукоємних технологій; переорієнтація сировинно орієнтованого промислового

виробництва на випуск конкурентоспроможної кінцевої продукції з більшою часткою доданої вартості; зменшення енергоемності та підвищення енергоефективності промислового виробництва; забезпечення конкурентоспроможності промислової продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках, нарощування обсягів її реалізації та експорту; форму-

вання ефективних мережевих структур у промисловості, зміцнення співробітництва між владою, бізнесом та наукою; зростання виробництва і споживання альтернативних і відновлювальних видів палив, зменшення техногенного навантаження на навколишнє природне середовище; підвищення продуктивності праці і соціальних гарантій.

Список літератури:

1. Амоша А. Промышленная политика Украины: концептуальные ориентиры на среднесрочную перспективу / А. Амоша, В. Вишневыский, Л. Збаразская // Экономика Украины. – 2009. – № 11. – С. 4–14.
2. Гранберг А.Г. Основы региональной экономики: учебник для вузов / А.Г. Гранберг. – М.: ГУ ВШЭ, 2000. – 495 с.
3. Заблудська І.В. Регіональна промислова політика: питання теорії та практики : монографія / І.В. Заблудська. – Луганськ : Вид-во СЛУ ім. В. Даля, 2007. – 344с.
4. Захарченко В.І. Про регіональну промислову політику в Україні / В. І. Захарченко // Суспільство і економіка. – 2004. – № 5. – С. 118–136.
5. Кіндзерський Ю.В. Промисловий потенціал України: проблеми та перспективи структурно-інноваційних трансформацій / Ю. В. Кіндзерський. – К.: Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2007– 408с.
6. Лапин Е.В. Оценка экономического потенциала предприятия: монография / Е. В. Лапин. – Сумы: ИТД «Университетская книга», 2004. – 360 с.
7. Отенко И.П. Стратегическое управление потенциалом предприятия / И. П. Отенко. – Харьков: Изд. ХНЕУ, 2006. – 256 с.
8. Пельтек Л.В. Развитие региональной промышленной политики державы: теория, методология, механизмы: монография / Л.В. Пельтек. – Николаев: ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. – 268 с.
9. Чумаченко М.Г. Регіональна промислова політика // Економіка України та шляхи її подальшого реформування : матеріали Всеукраїнської наради економістів (15–16 вересня) 1995 р., м. Київ. – Генеза, 1996. – С. 99–100.

Кудрина О.Ю.

Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко

ДИНАМИКА РАЗВИТИЯ СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТНЫХ ОБЪЕКТОВ ПРОМЫШЛЕННОСТИ ЛУГАНСКОГО РЕГИОНА

Резюме

Исследованы показатели развития видов промышленной деятельности Луганского региона на этапах подъема, кризиса и депрессии экономического развития.

Ключевые слова: виды промышленной деятельности, промышленность, регион.

Kudrina O.Y.

Luhansk Taras Shevchenko National University

DYNAMICS OF DEVELOPMENT OF STRATEGICALLY PRIORITY OBJECTS OF INDUSTRY IN LUGANSK REGION

Summary

The indexes of development of type's industrial activity in Lugansk region are investigational on the stages of getting up, crisis and depression of economic development.

Key words: types of industrial activity, industry, region.